

I henhold til liste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Maja Dineh Sørheim, 69 24 70 08

Oppstart av 7 skogvernområder i Akershus og Buskerud

Statsforvalteren melder med dette oppstart av verneprosess for 3 nye verneområder og 4 utvidelser av eksisterende naturreservat i Akershus og Buskerud. Hensikten med meldingen er å innhente synspunkter og sikre medvirkning før det lages et konkret verneforslag. Innspill sendes til Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 9. april 2024.

Melding om oppstart

I samsvar med naturmangfoldloven § 42, melder Statsforvalteren med dette oppstart av verneprosess for følgende nye områder:

- **Skøyenåsen**, Lunner kommune, ca. 524 dekar, 8 grunneiere
- **Tronstad sør**, Lier kommune, ca. 348 dekar, 8 grunneiere
- **Gåsebekken**, Lier kommune, ca. 392 dekar, 6 grunneiere

Og utvidelse av:

- **Festningen naturreservat**, Flå kommune, ca. 1 535 dekar utvidelse, 1 grunneier
- **Prestehesten naturreservat**, Aurskog-Høland kommune, ca. 1 665 dekar utvidelse, 2 grunneiere
- **Tronstad naturreservat**, Lier kommune, ca. 225 dekar utvidelse, 4 grunneiere
- **Skotta**, Bærum kommune, utvides fra 17 dekar til ca. 102 dekar ved at 68 dekar omgjøres fra landskapsvern til naturreservat og 16 dekar nytt vern. 1 grunneier

Aktuell verneform er naturreservat etter naturmangfoldloven § 37. Naturfaglige rapporter og kart over områdene kan sees på Statsforvalterens hjemmeside, <https://www.statsforvalteren.no/nb/oslo-og-viken/>, under miljø og klima, eller oversendes per post ved forespørsel. Vi gjør spesielt oppmerksom på at avgrensningene ikke er et verneforslag, men er det arealet som skal utredes videre i verneprosessen. Det må forventes endringer.

Områdene er tilbudt for vern av skogeierne selv gjennom ordningen med frivillig vern av skog.

Om formålet med vernet og områdene

Skogvernet skal bidra til at ingen arter og naturtyper utrykkes og at et representativt utvalg av norsk natur bevares for kommende generasjoner. Halvparten av alle truede arter i Norge, og en rekke truede naturtyper, finnes i skogen. De aller fleste av disse artene er knyttet til den eldste, urørte skogen. Veldig mange arter av insekter, sopp og flere fuglearter er avhengig av gammel skog og død ved. Ved vern får skogen bestå og utvikle seg fritt, og mange arters livsmiljø sikres. Skogvern er derfor et viktig og prioritert tiltak for å bevare norsk naturmangfold. Stortinget har satt et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge.

Skotta naturreservat på kun 17 dekar ble vernet i 1978 samtidig med vernet av Kolsås-Dælivann landskapsvernområde. Naturreservatet har ingen egen verneforskrift, men har egne regler for naturreservatet som ligger i verneforskriften for Kolsås-Dælivann landskapsvernområde. Formålet med naturreservatet er (utdrag): *«å bevare spesielle naturtyper og geologiske formasjoner som bl.a. er av spesiell verdi for forskning og undervisning, idet ... Skotta naturreservat omfatter en edellauvskog av typen alm-lindeskog med hegg».*

Naturreservatet ligger nordvest på Fleskumåsen. Berggrunnen består av kalkrike, sedimentære bergarter fra kambrosilur. Skotta naturreservat omfatter en velutviklet edellauvskog av typen alm-lindeskog med hegg.

Eiendommen med forslag til utvidelse av Skotta naturreservat eies av Bærum kommune, og kommunen har tilbudt området til vern som en følge av at landskapsvernområdet ble redusert for å realisere planlagt høydebasseng øst for Kolsåsbakken i nordre del av landskapsvernområdet. Denne grenseendringssaken ble sendt på høring og gjennomført i 2023.

Forslag om utvidelse av Skotta naturreservat er fremsatt fra grunneier Bærum kommune som et kompensierende tiltak. Selv om utvidelsen av Skotta følger som en konsekvens av at landskapsvernområdet blir redusert, er det nå en egen verneprosess knyttet til utvidelsen av Skotta. Dette skyldes de formalkravene som gjelder ved opprettelse eller utvidelse av verneområder.

Nord for Skotta og i utvidelsesområdet er det ca. 34 dekar svært viktig kalkedelløvskog av typen kalkhasselskog. Hassel er dominerende treslag, med et glissent øvre sjikt av bjørk og furu. På vestsiden av ryggen er det innslag av alm og lind. Gran og andre boreale treslag forekommer spredt. Denne naturtypen ligger i landskapsvernområdet fra før, men verneforskriftene for landskapsvernet gir begrenset beskyttelse for enkeltrær, og det vil dermed være positivt hvis hele denne naturtypen legges til naturreservatet. De kartlagte naturverdiene er ikke avhengig av skjøtsel for å opprettholdes og videreutvikles. Videreutvikling av gamle trær og død ved krever at hogst ikke gjennomføres.

I eksisterende Skotta naturreservat og videre øst og nord er det registrert ca. 52 dekar med naturtypen svært viktig kalkskog. Naturtypen utgjøres av kalkskog, men den ligger i grenseland mot rik blandingsskog i lavlandet. Vegetasjonen er dominert av utformingen «kalklågurtskog». I vest, i forbindelse med Skotta naturreservat og enkelte partier mot øst i den bratte skråningen, er det noe alm-lindeskog. Tresjiktet her er dominert av gran og gjerne med et velutviklet busksjikt av hassel. Furu er et vanlig innslag. Stedvis er innslaget av edelløvtrær stort med tre som ask, lønn og lind, spesielt langs skrenten i øst. Noe av naturtypen ligger også øst for grensen til Kolsås Dælivann landskapsvernområde slik at noe av dette er skog uten noe vern fra før.

Naturverdiene i området er vurdert til å være tilstrekkelig kjent og beskrevet og det henvises til www.naturbase.no.

Skøyenåsen ligger vest for Lunner barneskole på om lag 400 m.o.h. Området er kalkrikt og grunnlendt og består hovedsakelig av grandominert kalkskog, med stedvis innslag av kalkfurskog. Tilbudsområdet inkluderer også kalk-/kransalgesjøene Nyborgtjern og Valborgtjern, noe kalkrik myr- og sumpskogsmark samt naturbeitemark. Skogen er preget av tidligere beite og plukkhogst, noen arealer er også yngre og mer ensaldret. Likevel er naturverdiene svært høye som følge av godt utviklet og variert kalkbarskog og en usedvanlig artsrikdom, særlig av rødlistede kalkbarskogsopper. Hadeland er et kjerneområde for kalkgranskog og sopparter knyttet til denne naturtypen. Tilbudsområdet omfatter store deler av ett av de største og rikeste av kalkbarskogområdene på Hadeland, og vil bidra til å oppfylle viktige mangler i skogvernet i Oslo og Viken.

Tronstad sør er et av tre områder i denne oppstartsmeldingen som ligger i ravinene i Sylling, langs elvene som lenger sør i Lierdalen renner sammen til Lierelva. Tronstad sør ligger langs begge sider av Nordelva ved gårdene Bruenga og Rønningen. Som for de andre områdene, er verdiene knyttet til relativt intakt og upåvirket ravineskog med stor treslagsvariasjon, høy produktivitet, stort innslag av død ved og gamle trær, og mange registreringer av truede arter. Hele tilbudsområdet er kartlagt som en svært viktig naturtypelokalitet, og domineres av rik edelløvsskog, nærmere bestemt gråor-alm- og askeskog. Området har høyt innhold av grove og hule ask- og almetrær med brysthøydiameter på opptil 120 cm. Det er registrert en rekke sjeldne og truede arter knyttet til alm, slik som ferskenpote (EN), kastanjestilkjuke (VU) og almeskinn (VU), men også arter som rynkeskinn (NT) og rosenkjuke (NT) som krever dødved av gran. Feltsjiktet domineres av høystauder, hvorav flere er kalkkrevende arter. Området har i tillegg stort potensial for truede arter innen artsgrupper som ikke er kartlagt. Området består utelukkende av naturtyper som er mangelfullt fanget opp i skogvernet. Ravineskogene øverst i Lierdalen antas å være de mest intakte og naturlige ravineskogene i boreonemoral sone i Norge, og utgjør et svært viktig økologisk nettverk. Naturverdiene i området er vurdert til å være tilstrekkelig kjent og beskrevet og det henvises til ww.naturbase.no.

Gåsebekken er en del av ravinesystemene i Sylling, og inngår i en meget stor sammenhengende og godt bevart ravineskog langs Asdøla, Gåsebekken og Nordelva, som fikk høyeste mulige verdi (6) ved kartlegging av bekkekløfter i 2008. Tilbudsområdet domineres av gråor-heggeskog og rik edelløvskog med høyt innhold av alm, ask, og gråor. Området har stor treslagsvariasjon, høy produktivitet, og stort innslag av forholdsvis gammel skog. Forekomstene av død ved og svært gamle trær er noe lavere enn i ravinene rundt Tronstad, og er ujevnt fordelt i området. Det er allikevel registrert en rekke rødlistede arter i området som er tilbudt til vern, inkludert en rekke arter knyttet til død ved av gran (sjokoladekjuke (VU), gul snyltekjuke (NT)) og død ved av alm (skrukkeøre (NT), kastanjestilkjuke (VU), almekullsopp (NT)). Tilbudsområdet er også en av to norske funnsteder for den svært sjeldne arten frynsepraktkjuke (VU). Feltsjiktet domineres av høystauder, hvorav flere er kalkkrevende arter. Området har i tillegg stort potensial for truede arter innen artsgrupper som ikke er kartlagt. Området har store forekomster av naturtyper som er mangelfullt fanget opp i skogvernet. Ravineskogene øverst i Lierdalen antas å være de mest intakte og naturlige ravineskogene i boreonemoral sone i Norge, og utgjør et svært viktig økologisk nettverk.

Festningen naturreservat ligger i Vassfaret, i den nordvendte lia opp fra Aurdalsfjorden på 548 moh. til om lag 1000 moh. Nå foreslås det en utvidelse på vestsiden av naturreservatet, hele arealet ligger innenfor Vassfaret og Vidalen landskapsvernområde. Det er viktige naturverdier i området, verneverdiene er særlig knyttet til den gamle granskogen med funksjon for truede arter. Øverst i lia finner vi den eldste skogen med gode forekomster av død ved. Lengre nede i lia er skogen mer påvirket, men her er det høy bonitet, og frodige forekomster av høgstaudegranskog finnes i mosaikk med andre fattigere vegetasjonstyper. Utvidelsen bidrar med hele gradienten av skog fra fjorden til tregrensa, og bidrar med vesentlige nye verneverdier til reservatet.

Utvidelsen av Prestehesten ligger nord for Tunnsjøen i Aurskog-Høland kommune mellom 200-350 moh., og grenser til eksisterende Prestehesten naturreservat i øst. Landskapet er variert med nord-sørgående daler, små kløfter, åser og koller. Fattig vegetasjon dominerer, med mindre innslag av lågurt og svak lågurtskog i østlige deler. Området er barskogsdominert, med noe innslag av osp, bjørk og rogn. Halvparten av området er preget av hogst som ble gjennomført for omtrent 50 år siden. Resten av arealene har kvaliteter knyttet til gammel, solvarm furuskog og fuktig, ganske produktiv granskog. Det er en del eldre trær med granskog opp mot 200 år og furu opp mot 300 år, og en del av skogen må regnes som biologisk gammel. Arronderingen er god, og har god tilknytning til eksisterende naturreservat. Det er registrert flere arter i området som er sjeldent å finne i denne regionen. Dette gjelder lavararter knyttet til osp og gran i fuktigere miljøer, og av insekter knyttet til furu på varme og tørre rygger. Det er også gjort funn av flere rødlistearter. Området vil kunne bidra til å oppfylle mangler i skogvernet i Oslo og Viken knyttet til lavlandsskog og biologisk gammel skog. I tillegg vil en utvidelse her gi større areal og mer variasjon i eksisterende reservat.

Utvidelsen av Tronstad naturreservat består av to adskilte områder nordøst for Tronstad naturreservat. Den ene delen ligger i den sidearmen som kalles Gunnerødravina, mens den nordligste delen ligger i Stokkerindravina. Begge områdene er kartlagt som rik edelløvskog med A-verdi (svært viktig). Områdene kjennetegnes av ravineskog med stor treslagsvariasjon, høy produktivitet, og stort innslag av forholdsvis gammel skog. Områdene domineres av ulike utforminger av rik edelløvskog med mye gråor, alm og ask, men det finnes flere innslag av blandingsskog og lågurtgranskog. Ravinene er forholdsvis intakte med mye gammel skog og store trær. Deler av skogen beskrives som uvanlig gammel til å være boreonemoral ravineskog. Det er også svært god tilgang og kontinuitet på ulike typer dødved, og antall rødlistede arter er stort, særlig blant vedboende sopp. Det er registrert en rekke sjeldne og truede arter knyttet til løvtrær, slik som almeskinn (VU), almekullsopp (VU), pelsblæremose (VU), lundgulpigge (VU), skrukkeøre (NT) og almelav (NT), men også arter som sjokoladekjuke (VU), rosenjodskinn (VU) og klengekjuke (VU) som krever god kontinuitet av død granved. Feltsjiktet domineres av høystauder, hvorav flere er kalkkrevende arter som skogstarr og junkerbregne. Området har i tillegg stort potensial for truede arter innen artsgrupper som ikke er kartlagt. Området består utelukkende av naturtyper som er mangelfullt fanget opp i skogvernet. Naturverdiene i området er vurdert til å være tilstrekkelig kjent og beskrevet og det henvises til ww.naturbase.no.

Les mer om områdene

Du kan lese mer om hvert enkelt område i de respektive naturfaglige rapportene lagt ut på Statsforvalterens hjemmeside. Der det er vurdert tilstrekkelig med allerede kjent kunnskap om naturverdiene, henvises det til mer informasjon i www.naturbase.no.

Hva innebærer vernet?

Vern av et område som naturreservat vil medføre at ingen kan foreta seg noe som forringer verneverdiene og at vegetasjon og dyreliv er vernet mot skade og ødeleggelse. Dette innebærer forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Bruk av områdene til blant annet friluftsliv, jakt, fiske, bær- og sopplukking vil derimot være tillatt. Hvilke bestemmelser som gjelder for det enkelte område, blir beskrevet i verneforskriften når verneforslagene kommer på formell høring.

Innspill og videre prosess

Statsforvalteren melder nå oppstart av verneplanarbeid for å innhente synspunkter og sikre medvirkning før det utformes et konkret verneforslag. Vi vil gjerne ha opplysninger om naturverdier og brukerinteresser, og ønsker innspill som kan bidra til gode løsninger for både bruk og vern. Vi ber fylkeskommunen og kommunen vurdere hvordan lokale og regionale planer best kan tilpasses verneforslagene.

Etter gjennomgang av kommentarer til oppstartsmeldingen og drøftinger med grunneierne og deres organisasjoner, vil verneforslaget med detaljert områdeavgrensning og verneforskrifter sendes på høring med frist på to måneder for å komme med uttalelse. I høringen vil det også gis en nærmere beskrivelse av områdene. Etter høringen vil Statsforvalteren gå gjennom uttalelser, gjøre eventuelle justeringer og sende vår tilråding for vern til Miljødirektoratet. Endelig vernevedtak fattes av Kongen i Statsråd.

Ved frivillig vern forutsettes det at grunneierne og staten blir enige og inngår avtale om erstatning, avgrensning og vernebestemmelser før vernevedtak. Slike avtaler er ikke inngått ennå, men skogeierne har direkte eller via skogeierforeningen akseptert oppstart av verneprosess. I løpet av prosessen vil forhandlingene avklare om det er grunnlag for en endelig avtale.

Merknader til oppstartsmeldingen

Merknader til oppstartsmeldingen og innspill til verneplanarbeidet sendes pr e-post til sfovpost@statsforvalteren.no, eller som brevpost til: Statsforvalteren i Oslo og Viken, Postboks 325, 1502 Moss.

Frist for å komme med merknader er 9. april 2024.

Dette brevet sendes til grunneiere og andre aktuelle høringsinstanser lokalt, regionalt og sentralt.

Ta gjerne kontakt med Statsforvalteren dersom dere har spørsmål.

Kontaktinformasjon til saksbehandlere:

Skotta: Christian Hillmann, tlf: 22 00 36 35, epost: christian.hillmann@statsforvalteren.no

Skøyenåsen: Maja D. Sørheim, tlf: 69 24 70 08, epost: maja.sorheim@statsforvalteren.no

Festningen: Eldfrid Engen, tlf: 32 26 68 09, epost: eldfrid.engen@statsforvalteren.no

Prestehesten (utv.): Kristin Lugg, tlf: 69 24 75 58, epost: kristin.lugg@statsforvalteren.no

Tronstad sør, Gåsebekken og Tronstad (utv.): Hallvard Holtung, tlf. 32 26 67 29, epost: hallvard.holtung@statsforvalteren.no

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Maja Dineh Sørheim
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent